

Observatori d'igualtat educativa d'àmbit municipal. Quadern metodològic

SANDRA OBIOL-FRANCÉS

Universitat de València

sandra.obiol@uv.es

ORCID ID: 0000-0001-6598-9022

ALÍCIA VILLAR-AGUILÉS

Universitat de València

alicia.villar@uv.es

ORCID ID: 0000-0003-1748-0234

FRANCESC J. HERNÁNDEZ DOBON

Universitat de València

francesc.j.hernandez@uv.es

ORCID ID: 0000-0001-5229-2998

Aquest quadern sorgeix del treball de recerca realitzat a la Universitat de València en col·laboració amb l'Ajuntament de Manises i l'Ajuntament d'Ontinyent.

El full de base de dades que podeu fer servir amb aquest Quadern, el podeu descarregar de:

- Llibre de treball de l'Excel (*.xlsx): <https://go.uv.es/J856apZ>
- Llibre de treball de l'Excel 97-2003 (*.xls): <https://go.uv.es/12q95Dj>
- Full de càlcul OpenDocument (*.ods): <https://go.uv.es/uK8b4U7>

CLASSIFICACIÓ INTERNACIONAL DE NIVELLS EDUCATIUS (CINE)

Nivell 0 – Inferior a l'educació primària [Educació Infantil]

Nivell 1 – Educació primària [Educació Primària]

Nivell 2 – Educació Secundària inferior [1r-3r ESO]

Nivell 3 – Educació Secundària superior [4t ESO o FP bàsica]

Nivell 4 – Educació postsecundària no terciària [Batxillerat o Cicles formatius de grau mitjà]

Nivell 5 – Educació terciària de cicle curt [Cicles formatius de grau superior]

Nivell 6 – Grau o nivell equivalent [Grau universitari]

Nivell 7 – Màster o nivell equivalent [Màster universitari]

Nivell 8 – Doctorat o nivell equivalent [Doctorat universitari]

Índex

1. INTRODUCCIÓ	41
2. CONTEXTUALIZACIÓ MUNICIPAL	43
A. POBLACIÓ	43
B. CENTRES D'ENSENYAMENT	44
C. MULTILINGÜISME	45
3. APRENENTATGE DE PERSONES ADULTES	46
4. BAIX RENDIMENT	47
A. EDUCACIÓ PRIMÀRIA	47
B. EDUCACIÓ SECUNDÀRIA	48
5. EDUCACIÓ SUPERIOR	48
A. NIVELL EDUCATIU	48
B. RESULTATS DE LES PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT	49
6. ABANDONAMENT PREMATUR DELS ESTUDIS	49
A. NIVELL SOCIOEDUCATIU GENERAL	49
B. RELACIÓ AMB EL MERCAT DE TREBALL	50
7. PARTICIPACIÓ EN L'EDUCACIÓ INFANTIL	51
A. PRIMER CICLE	51
B. SEGON CICLE	52
8. ABSENTISME	53
9. COEDUCACIÓ	55
A. GRAU DE FEMINITZACIÓ/MASCULINITZACIÓ DELS ESTUDIS NO OBLIGATORIS	55
B. AUTOAVALUACIÓ	56
10. INCLUSIÓ	57
11. PARTICIPACIÓ	59
12. FORMACIÓ DEL PROFESSORAT	60
13. EDUCACIÓ NO REGLADA	61

1. INTRODUCCIÓ

Des de l'any 2017 un equip de professores i professors del departament de Sociologia i Antropologia Social de la Universitat de València hem estat elaborant en dues ciutats valencianes – Manises i Ontinyent- un Observatori d'Igualtat Educativa. Aquest equip ha estat conformat per Jose Beltrán Llavador, Daniel Gabaldón Estevan, Francesc Hernández Dobon, Sandra Obiol Francés, Ignacio Martínez Morales i Alícia Villar Aguilés. A més a més ha comptat amb la col·laboració de les estudiants Carolina Juan, Paula Muñoz, Roberto Ribero, Anna Muñoz i Aitana Chirivella. D'altra banda el suport dels ajuntament d'ambdues ciutats i de la seua comunitat educativa ha sigut clau en un repte que considerem fonamental en la societat actual: disposar de dades per tal d'aspirar a implementar mesures per a assolir un major grau de justícia social. En aquest cas hem començat per una de les primeres passes en pro d'una societat més justa: proveir-nos com a ciutadania d'eines de transparència i diagnosi per a tindre un major coneixement de la realitat social i educativa. D'aquest afany per conèixer com som, però, sobretot, per facilitar a la ciutadania arribar per ella mateixa a aquest coneixement, sorgeix primer l'Observatori d'Igualtat Educativa (d'ací endavant, OIE) i més tard, aquest quadern metodològic que ací presentem.

Un Observatori, en aquest cas educatiu, és una plataforma permanent que s'organitza al voltant d'una disciplina i consisteix en l'arreglada, sistematització i difusió de la informació. En el nostre cas suposa recollir i organitzar informació sobre l'educació i la formació professional i contínua, al servei de la ciutadania i de les persones responsables de les institucions educatives i polítiques a l'àmbit municipal. L'interés per a l'elaboració d'aquesta recopilació i anàlisi de les dades rau en la legislació vigent, concretament en la Llei 6/2010, de 28 de maig, de modificació del Text refós de Consells Escolars de la Comunitat Valenciana, que estableix així: "El Consell Escolar Municipal elaborarà anualment un informe sobre la situació de l'educació en el municipi respectiu". En aquest sentit, l'OIE ha de donar pautes per a l'elaboració dels informes municipals, col·laborant en la seua elaboració i difusió dels seus resultats.

L'OIE ha anat ampliant-se i millorant-se al llarg del temps que ha estat en actiu. En la seua forma final ha comptat amb un total d'onze línies d'arreglada sistemàtica de dades, més una primera de contextualització de l'àmbit d'anàlisi. Una part d'aquestes

línies corresponen als objectius que en matèria d'educació va marcar la Unió Europea per a l'any 2020. La resta han estat implementades per l'equip responsable de l'OIE i responen a interessos específics de la realitat valenciana. Aquestes línies són:

1. Aprenentatge permanent
2. Baix rendiment
3. Educació superior
4. Abandonament prematur
5. Participació en l'Educació Infantil
6. Absentisme
7. Coeducació
8. Inclusió
9. Participació
10. Formació del professorat
11. Educació no reglada

Aquest text al que hem anomenat *Quadern Metodològic* presenta els diferents indicadors que hem construït per a conèixer la realitat educativa municipal. Per a aquesta construcció ens hem basat a vegades en indicadors ja existents a altres instàncies com la mateixa Unió Europea, altres vegades hem proposat indicadors *ad hoc*. El text per tant es divideix en les esmentades línies de treball i inclou aquests indicadors proposats. El format és senzill: cadascun dels indicadors proposats es defineix i s'indica el seu càlcul, així com les fonts de dades que permeten realitzar aquest càlcul. Hem inclòs, a més a més, les graelles necessàries per a sistematitzar de manera més senzilla aquella informació necessària, es poden trobar a un espai web habilitat a propòsit i que hem inclòs a l'inici del document.

Val a dir que en una societat com la nostra, on la ideologia neoliberal i les seues corresponents polítiques han entès l'educació com un mercat, els indicadors s'han presentat com una manera de diferenciar productes, establint rànquings de centres educatius descontextualitzats i altres possibles efectes perniciosos. Ens posicionem en el pol oposat a aquests propòsits. La informació és necessària per a poder conèixer què s'ha de transformar, però també que s'ha d'enfortir per a caminar cap una societat amb majors nivells de justícia social, com ja hem assenyalat. Per suposat la nostra proposta – i entenem que d'aquelles persones que la facen servir- a compleix amb els preceptes inclosos en la Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre (BOE núm. 340, de 30/12/2020)

i la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals, BOE núm. 294, de 06/12/2018).

La igualtat és un valor fonamental. Els processos i rendiments de l'ensenyament semblen reproduir les desigualtats socials. Els ajuntaments, com a part de l'Estat, tenen l'obligació de vetlar per garantir la igualtat educativa al seu municipi. Per fer-ho, una eina que s'ha mostrat efectiva és l'establiment d'Observatoris d'Igualtat Educativa, vinculats amb la regidoria amb competències educatives i amb el Consell Escolar Municipal. Els Observatoris d'Igualtat Educativa arpleguen dades sobre una sèrie de línies. Aquestes ja no se limiten a les escoles, perquè el dret a l'educació es defineix també com el dret a la formació professional i contínua i s'estén com a educació en clau ciutadana. Amb aquest *Quadern metodològic* volem contribuir des de la sociologia a l'impuls de la creació d'Observatoris d'Igualtat Educativa i col·laborar en la missió dels ajuntaments d'assegurar a la ciutadania unes condicions de vida justes.

2. CONTEXTUALIZACIÓ MUNICIPAL

La contextualització municipal permet disposar d'una visió diacrònica de l'evolució de la població del municipi i de les necessitats dels centres educatius. A més a més, proporciona les dades que permeten fer els càlculs dels indicadors que anirem assenyalant al quadern.

Aquest apartat està dividit en tres subapartats: informació bàsica sobre la població del municipi analitzat, informació sobre els centres educatius radicats a la localitat i, per últim, informació sobre el model lingüístic que cadascun dels centres ha triat.

A. POBLACIÓ

2.1. Distribució de la població municipal per sexe i edat

Nombre absolut de la població resident del municipi desagregat per sexe i edat. Si és possible, especialment en municipis de gran tamany, diferenciar els districtes censals.

Font: Institut Valencià d'Estadística (<https://pegv.gva.es/va/>) i Padró Municipal d'Habitants.

2.2. Distribució de la població municipal per sexe, edat i lloc de naixement

Nombre absolut de la població resident del municipi (o districte) desagregat per sexe, edat i lloc de naixement.

Font: Institut Valencià d'Estadística (<https://pegv.gva.es/va/>) i Padró Municipal d'Habitants.

2.3. Distribució de la població municipal per nivell formatiu, sexe i lloc de naixement

Nombre absolut de la població resident del municipi (o districte) desagregat per nivell d'estudis, sexe i edat.

Font: Padró Municipal d'Habitants.

B. CENTRES D'ENSENYAMENT

➤ Graella 2

2.4. Centres d'ensenyament reglat per districte

Descripció dels centres d'ensenyament per nivell educatiu, titularitat, nombre de places oferides en el curs vigent, jornada escolar, pla lingüístic i serveis disponibles al centre (menjador, transport, escola matinerana...).

Font: Regidoria d'Educació i centres d'ensenyament-Generalitat Valenciana.

Guia de centres docents Conselleria d'Educació: <https://ceice.gva.es/va>

2.5. Alumnat segons cursos i centres per sexe i lloc de naixement

Nombre d'alumnat matriculat per curs i centre en el curs vigent.

Font: Regidoria d'Educació i centres d'ensenyament-Generalitat Valenciana. Programació general anual (PGA). Arranjament escolar.

2.6. Taxa d'ocupació dels centres per curs

Relació entre les places oferides i les places ocupades segons cursos i centres en el curs vigent ($\text{Alumnat} / \text{Nombre total de places} * 100$).

Font: Regidoria d'Educació i centres d'ensenyament-Generalitat Valenciana. Programació general anual (PGA). Arranjament escolar.

2.7. Taxa de cobertura de l'ensenyament públic per municipi/districte

Relació entre les places públiques ocupades i la població escolar potencial del districte ($\text{Nombre de places públiques efectivament ocupades} / \text{nombre de la població en edat escolar resident segons nivells al municipi/districte}$).

Font: Regidoria d'Educació i centres d'ensenyament-Generalitat Valenciana. Programació general anual (PGA). Arranjament escolar.

2.8. Oferta d'Educació Secundària Postobligatòria per centre

Relació entre les places oferides per especialitat segons cursos i centres en el curs vigent.

Font: Regidoria d'Educació i centres d'ensenyament-Generalitat Valenciana. Programació general anual (PGA). Arranjament escolar.

C. MULTILINGÜISME

Pel que fa a la situació del multilingüisme al poble, els Padrons municipals acostumen a arreplegar informació sobre les *competències* de la població: competència oral passiva (entendre), oral activa (parlar), escrita passiva (llegir) i escrita activa (escriure).

Les Enquestes de Coneixement i Ús del Valencià proporcionen informació sobre les *competències* i els *usos* lingüístics, però referides a set regions sociolingüístiques: comarques de Castelló valencianoparlants; comarques de València valencianoparlants; ciutat de València i la seua àrea metropolitana; regió Alcoi-Gandia de les comarques centrals; província d'Alacant valencianoparlant; regió castellanoparlant de les comarques de Castelló i València; regió castellanoparlant de les comarques d'Alacant.

2.9. Modalitats lingüístiques en Educació Infantil per centre

Font: Regidoria d'Educació i centres d'ensenyament-Generalitat Valenciana. Programació general anual (PGA). Arranjament escolar.

2.10. Modalitats lingüístiques en Educació Primària per centre

Font: Regidoria d'Educació i centres d'ensenyament-Generalitat Valenciana. Programació general anual (PGA). Arranjament escolar.

2.11.- Modalitats lingüístiques en Educació Secundària per centre

Font: Regidoria d'Educació i centres d'ensenyament-Generalitat Valenciana. Programació general anual (PGA). Arranjament escolar.

2.12. Percentatge de matèries impartides per llengua en Educació Terciària, cas d'haver-ne

Font: Regidoria d'Educació i centres d'ensenyament-Generalitat Valenciana. Programació general anual (PGA). Arranjament escolar.

3. APRENTATGE DE PERSONES ADULTES

L'aprenentatge al llarg de la vida engloba totes les activitats d'aprenentatge realitzades al llarg de la vida amb l'objectiu de millorar els coneixements, les habilitats i les competències, des d'una perspectiva personal, cívica, social o laboral. La intenció o l'objectiu d'aprendre és el punt crític que distingeix aquestes activitats de les activitats no d'aprenentatge, com les activitats culturals o esportives.

L'aprenentatge de persones adultes fa referència a la participació dels adults en l'aprenentatge al llarg de la vida. L'aprenentatge d'adults sol referir-se a activitats d'aprenentatge posteriors al final de l'educació inicial. Per això es consideren persones de 25 a 64 anys.

Les activitats d'aprenentatge són qualsevol activitat d'una persona organitzada amb la intenció de millorar els seus coneixements, habilitats i competències. Són una recerca deliberada de coneixements, habilitats o competències i s'organitzen d'alguna manera, és a dir, l'aprenentatge es planifica en un patró o seqüència amb objectius explícits o implícits. S'exclou l'aprenentatge aleatori.

La Unió Europea té com a objectiu que el 47% de la població de 25-64 anys ha de participar en activitats d'aprenentatge en l'any anterior al de l'estudi.

Tots els apartats d'aquest quadern metodològic requereixen d'una adaptació a la realitat municipal. En aquest apartat aquesta necessitat es veu molt clarament doncs no totes les localitats tenen una seu de l'Escola Oficial d'Idiomes, ni a vegades tampoc escola de formació de persones adultes. L'objectiu és tractar de copsar una visió el més ajustada possible de quines activitats s'ofereixen per part de l'Administració Pública i qui fa què en aquestes activitats.

➤ Graelles 3a i 3b (adaptades a les especificitats de cada centre: CFPA, EOI)

3.1. Matriculació en Centres de Formació de Persones Adultes (CFPA), Escoles Oficials d'Idiomes (EOI), Conservatoris de música, etc., segons sexe, edat, lloc de naixement i tipus de formació i en Escoles Oficials d'Idiomes.

Nombre de persones matriculades en Centres de Formació de Persones Adultes i Escoles Oficials d'Idiomes, segons tipus d'estudis, sexe i edat.

Font: Regidoria d'Educació i centres d'ensenyament-Generalitat Valenciana.

3.2. Professorat en Centres de Formació de Persones Adultes, Escoles Oficials d'Idiomes, Conservatoris de música, etc., segons sexe.

Nombre de professores i professors a Centres de Formació de Persones Adultes i Escoles Oficials d'Idiomes, segons tipus d'estudis, sexe i edat.

Font: Regidoria d'Educació i centres d'ensenyament-Generalitat Valenciana.

4. BAIX RENDIMENT

L'indicador «baix rendiment» és una adaptació del que fa servir el Programa per a l'Avaluació Internacional de l'Estudiantat (PISA), una enquesta internacional triennal que té com a objectiu avaluar els sistemes educatius posant a prova les habilitats i els coneixements dels i les joves escolaritzats en el curs que correspon als 15 anys (en el nostre cas, 4t d'ESO). En aquest cas mesura la proporció d'alumnat de 15 anys que no aconsegueixen el nivell 2 («nivell de competències bàsiques») de l'escala que ha marcat aquest programa per a les tres matèries bàsiques: lectura, matemàtiques i ciències. Les dades provenen de l'estudi PISA,

L'objectiu marcat per la Unió Europea per a l'any 2020 és que la proporció de baix rendiment ha de ser inferior al 15%. En aquest apartat, a banda de les dades referents a l'educació secundària, hem considerat important incloure també l'educació primària a partir del càlcul de la taxa d'idoneïtat, és a dir, el percentatge d'alumnat que es troba cursant el curs que li pertoca per edat, és a dir, que no ha repetit cap curs amb anterioritat al càlcul de l'indicador.

A. EDUCACIÓ PRIMÀRIA

4.1. Taxa d'idoneïtat a sisè de primària.

Relació entre el nombre d'alumnat que han repetit a 6é de primària respecte el total d'alumnat matriculat en el mateix curs (nombre d'alumnat amb una edat superior a l'efectiva/total d'alumnat *100).

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

➤ Graella 4a.

B. EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

4.2. Taxa d'ideïtat a 4t de la ESO

Relació entre el nombre d'alumnat que ha repetit abans d'arribar a 4t d'ESO respecte el total d'alumnat en el mateix curs (nombre d'alumnat amb una edat superior a l'efectiva/total d'alumnat *100).

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

➤ Graella 4b.

4.3. Rendiment acadèmic de l'alumnat de 4t d'ESO en diferents competències per sexe i lloc de naixement.

Alumnat que no ha aprovat en les diferents matèries considerades a la 1a avaluació del curs vigent per sexe i lloc de naixement. Per analogia amb el mesurament que la Unió Europea fa del baix rendiment (proves PISA), considerarem els resultats de la 1a avaluació de les matèries: matemàtiques (M), valència (V), castellà (C).

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana

➤ Graella 4c.

5. EDUCACIÓ SUPERIOR

L'Educació Terciària correspon als nivells 5, 6, 7 o 8 de la Classificació Internacional de Nivells Educatius. A efectes estadístics, la Unió Europea mesura el percentatge de població que disposa d'una certificació d'Educació Terciària en la cohort d'edat 30-34 anys. Per a l'any 2030 la proporció de persones amb Educació Terciària en la cohort de 30-34 anys ha de ser superior al 45%.

A. NIVELL EDUCATIU

5.1. Distribució de la població de 16 i més anys segons sexe i lloc de naixement per nivell d'estudis.

Percentatge de població segons el seu nivell d'estudis respecte el total de la població.

Font: Padró d'habitants

5.2. Matriculació en els cicles formatius de Grau Superior segons lloc de naixement i sexe.

Percentatge d'alumnat per cicle formatiu de Grau Superior segons sexe, lloc de naixement i centre respecte el total d'alumnat matriculat.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana

B. RESULTATS DE LES PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

5.3. Qualificacions obtingudes en les proves d'accés a la universitat per sexe i lloc de naixement.

Percentatge segons sexe i lloc de naixement respecte les diferents qualificacions obtingudes en les proves d'accés a la universitat.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana

➤ Graella 2a.

6. ABANDONAMENT PREMATUR DELS ESTUDIS

L'abandonament prematur dels estudis, també anomenat abandonament educatiu i de vegades impròpiament abandonament escolar, és el percentatge de població entre 18 i 24 anys que ha assolit com a màxim la primera etapa de l'educació secundària respecte al total de població del mateix grup d'edat, i que no ha cursat ni cursa educació secundària de segona etapa o postobligatòria.

L'objectiu establert per la Unió Europea respecte a l'abandonament prematur dels estudis per a l'any 2030 és que la proporció de persones entre 18 i 24 anys que no curse ni haja cursat Educació Secundària postobligatòria siga inferior al 9%.

A. NIVELL SOCIOEDUCATIU GENERAL

6.1. Nivell d'estudis més alt assolit per la població empadronada al municipi entre 18 i els 24 anys, per sexe, lloc de naixement i nivell d'estudis dels progenitors

Percentatge de persones segons el seu nivell d'estudis respecte el total de la població del municipi.

Font: Padró Municipal d'Habitants i Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana: <https://pegv.gva.es/va/>

6.2. Taxa de graduació en ESO del curs anterior

Percentatge d'alumnat que va assolir la certificació d'ESO per sexe i edat el curs anterior a l'analitzat (Nombre d'alumnat amb certificació/tram d'edat corresponent*100).

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana i Padró Municipal d'Habitants.

6.3. Taxa de graduació en FPB del curs anterior

Percentatge d'alumnat que va assolir la certificació de FPB per sexe i edat el curs anterior a l'analitzat (Nombre d'alumnat amb certificació/tram d'edat corresponent*100).

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana i Padró Municipal d'Habitants.

➤ Graella 6a.

B. RELACIÓ AMB EL MERCAT DE TREBALL

6.3. Població empadronada al municipi entre 18 i 24 anys segons situació laboral i nivell d'estudis

Font: Institut d'Estadística Valencià/ LABORA

6.4. Taxa d'ocupació i atur en joves entre 18 i 24 anys per sexe i lloc de naixement.

Font: Institut d'Estadística Valencià/ LABORA.

6.5. Inscripció en LABORA per edat (indicador de cerca de feina) de joves entre 18 i 24 anys al municipi per sexe i lloc de naixement.

Font: Institut d'Estadística Valencià/ LABORA.

6.6. Percepció de prestacions per atur de joves entre 18 i 24 anys al municipi per sexe i lloc de naixement.

Font: Institut d'Estadística Valencià/ LABORA.

6.8. Oferta de recursos de segona oportunitat (dirigits a reorientar cap al sistema educatiu postobligatori)

Incloure els propis dels centres, des de la diversificació i altres mesures d'adaptació i reforç, fins a la FP Bàsica, i els que són oferts per entitats públiques, empresarials, del tercer sector ...).

Font: Informació de centres-Generalitat Valenciana i entitats.

7. PARTICIPACIÓ EN L'EDUCACIÓ INFANTIL

L'indicador mesura la proporció d'infants d'entre 0 anys i l'edat d'inici de l'educació primària obligatòria que estan matriculats en educació i atenció a la primera infància, que es pot classificar com a nivell CINE 0 segons la Classificació Internacional estàndard per a l'educació (CINE). 2011.

Al nostre context l'educació infantil, tal i com es recull en la llei d'educació vigent (LOMLOE) constitueix l'etapa educativa amb identitat pròpia que atén xiquets i xiquetes des del naixement fins als sis anys. Aquesta etapa s'ordena en dos cicles. El primer comprèn fins als tres anys i el segon, des dels tres als sis anys. L'any 2030, la proporció d'infants entre 3 anys i l'edat d'inici de l'educació obligatòria que participen en educació i atenció a la primera infància ha de ser superior al 96% segons els objectius marcats per la Unió Europea.

A. PRIMER CICLE

7.1. Taxa de participació en educació infantil de 1er cicle per centre segons lloc de naixement

Percentatge d'alumnat matriculat en el cicle segons lloc de naixement respecte el total del curs i centre (incloure ací les aules de 2 anys).

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

➤ Graella 7a

7.2. Professorat dels centres educatius de 1er cicle d'infantil segons sexe

Percentatge de professorat que treballa en el cicle segons sexe respecte el total del centre i cicle.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

➤ Graella 7b

7.3. Cost mitjà dels serveis dels d'educació infantil de 1er cicle

Mitjana del cost de la matriculació dels diferents centres d'Educació Infantil de 1er cicle segons titularitat del centre.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

7.4. Cost mitjà dels serveis dels centres d'educació infantil de 1er cicle

Mitjana del cost dels diferents serveis oferits als centres d'Educació Infantil de 1er cicle (menjador, escola matinerana, horari vespertí, material) segons titularitat del centre.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

➤ Graella 7c

B. SEGON CICLE

7.5. Alumnat matriculat en educació infantil de 2on cicle per centre segons lloc de naixement i titularitat del centre.

Percentatge d'alumnat matriculat en el cicle segons lloc de naixement respecte el total del curs i centre [Comptar ací les aules de 2 anys].

Font: Informació dels centres.

➤ Graella 7a

7.6. Professorat dels centres educatius de 2on cicle d'infantil segons sexe

Percentatge de professorat que treballa en el cicle segons sexe respecte el total del centre i cicle.

Font: Informació dels centres.

➤ Graella 7b

7.7. Cost mitjà dels serveis dels centres d'educació infantil de 2on cicle

Mitjana del cost dels diferents serveis oferits als centres d'Educació Infantil de 2on cicle (menjador, escola matinera, horari vespertí, material) segons titularitat del centre.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

➤ Graella 7c

8. ABSENTISME

L'absentisme és una problemàtica socioeducativa complexa per a la qual es requereixen respostes integrals dins de l'àmbit escolar, però també fora d'aquest. Com a problemàtica en la qual s'ha d'actuar apareix contemplada en la normativa valenciana que desenvolupa els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu (DECRET 104/2018, de 27 de juliol, del Consell) on s'estableix que dins de les funcions de l'Administració Pública s'ha d'establir plans per a combatre l'absentisme escolar i l'abandonament prematur i facilitar vies de reincorporació al sistema educatiu que possibiliten l'aprenentatge al llarg de la vida.

A més, l'escolarització obligatòria, la participació de l'alumnat en els centres educatius i l'assoliment dels aprenentatges és un dret per a aconseguir la igualtat d'oportunitats, com es contempla en la Resolució de 29 de setembre de 2021, de la directora general d'Inclusió Educativa, per la qual s'estableix el protocol d'actuació davant situacions d'absentisme escolar en els centres sostinguts amb fons públics de la Comunitat Valenciana que imparteixen ensenyaments obligatoris i Formació Professional Bàsica.

L'absentisme es defineix com la falta d'assistència no justificada, ocasional, freqüent o total d'un alumne o alumna al centre educatiu en les etapes d'Educació Primària, Educació Secundària Obligatòria i Formació Professional, siga per voluntat pròpia o de la família o representants legals. Es distingeix entre absentisme intermitent, lleu, greu, mensualment i crònic.

Mitjançant uns qüestionaris, els centres informen a l'Observatori de la quantitat de xiquetes i xiquetes que faltaren 5 jornades o més, amb desagregació per diverses variables. Recopilem les dades d'un mes concret, a fi d'oferir una visió panoràmica. Es selecciona el mes de febrer, ja que no sol tindre festes, però pot ser el mes que es considere a la comunitat educativa de referència. És important que es mantinga el mateix mes en cada població i per a tots els centres.

➤ Graella 8 (una per aula; els centres proporcionen la informació agregada no per aula)

8.1. Alumnat d'Educació Primària que ha faltat més de 5 dies en les 20 jornades lectives del mes analitzat, segons sexe i lloc de naixement

Percentatge d'alumnat absentista respecte el total de l'alumnat segons sexe, lloc de naixement i cicle educatiu.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

8.2. Alumnat d'Educació Secundària que ha faltat més de 5 dies en les 20 jornades lectives del mes analitzat, segons sexe i lloc de naixement

Percentatge d'alumnat absentista respecte el total de l'alumnat segons sexe, lloc de naixement i cicle educatiu.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

8.3. Alumnat de Cicles Formatius que ha faltat més de 5 dies en les 20 jornades lectives del mes analitzat, segons sexe i lloc de naixement

Percentatge d'alumnat absentista respecte el total de l'alumnat segons sexe, lloc de naixement i cicle educatiu.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

8.4. Alumnat de Batxillerat que ha faltat més de 5 dies en les 20 jornades lectives del mes analitzat, segons sexe i lloc de naixement

Percentatge d'alumnat absentista respecte el total de l'alumnat segons sexe, lloc de naixement i cicle educatiu.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

9. COEDUCACIÓ

La coeducació és una defensa de les relacions igualitàries, alhora que un reconeixement de la diversitat, i no es queda només en un plànol de defensa teòrica o formal de la igualtat de gènere, amb el perill d'ancorar-se a un espai còmode i acrític, sinó que projecta línies d'actuació. El reconeixement de la desigualtat i d'una escola no neutra, que reproduïx desigualtats, és el primer pas per aspirar a un entorn educatiu o una escola coeducativa.

La coeducació suposa un repte en un doble sentit, no només de com entenem l'educació en termes generals, sinó també una aposta com a model socioeducatiu portat a la pràctica.

A. GRAU DE FEMINITZACIÓ/MASCULINITZACIÓ DELS ESTUDIS NO OBLIGATORIS

9.1. Taxa de distribució de dones i homes en especialitats de FPB

Percentatge d'alumnat matriculat en cadascun dels itineraris per sexe respecte el total d'alumnat.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

9.2. Taxa de distribució de dones i homes en especialitats dels Cicles Formatius de Grau Mitjà

Percentatge d'alumnat matriculat en cadascun dels itineraris per sexe respecte el total d'alumnat.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

9.3. Taxa de distribució de dones i homes en especialitats dels Cicles Formatius de Grau Superior

Percentatge d'alumnat matriculat en cadascun dels itineraris per sexe respecte el total d'alumnat.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

9.4. Taxa de distribució de dones i homes en especialitats de Batxillerat

Percentatge d'alumnat matriculat en cadascun dels itineraris per sexe respecte el total d'alumnat.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

B. AUTOAVALUACIÓ

L'OIE ha elaborat una enquesta d'autoavaluació per al professorat tutor sobre coeducació per tal d'identificar la realització o no d'accions relacionades amb la coeducació. Aquestes accions són considerades com a indicadors de coeducació.

núm	DIMENSIÓ	INDICADOR	SÍ	NO	NS/NC
1	PLA EDUCATIU CENTRE	Els objectius contemplats en matèria coeducativa en el PEC han estat assolits en aquest grup			
2	FORMACIÓ PROFESSORAT	Les necessitats formatives del professorat en matèria de coeducació, que han sigut detectades pel centre, han promogut accions formatives específiques			
3		S'ha detectat que les accions formatives específiques han tingut impacte en la millora de la coeducació del centre			
4	MATERIALS DIDÀCTICS	Està garantit mitjançant un sistema del centre que els materials didàctics seleccionats i/o elaborats no tenen continguts sexistes			
5		Està garantit mitjançant un sistema del centre que els materials didàctics seleccionats i/o elaborats tenen en compte la diversitat de gènere			
6	LLENGUATGE INCLUSIU	El professorat utilitza el llenguatge inclusiu i no sexista en les seues comunicacions formals amb famílies i alumnat			
7		S'avalua en les competències lingüística i social i ciutadania l'assoliment del llenguatge inclusiu per part de l'alumnat			
8	ESPAIS	L'alumnat ha sigut objecte d'accions que promouen un ús equitatiu del pati i d'altres espais			
9	CONVIVÈNCIA	En la classe s'aplica una estratègia de prevenció del comportament sexista i de respecte de la diversitat de gènere			
10	ACTIVITATS	Les activitats complementàries realitzades amb l'alumnat incorporen la prevenció del sexisme			

➤ Graella 9 (una per aula)

9.5. Resultats dels indicadors de coeducació per centre

Nombre de respostes afirmatives com a mitjana a cadascun dels ítems considerats a l'enquesta.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

10. INCLUSIÓ

L'Observatori ha elaborat una enquesta d'autoavaluació respecte cada centre. Definim variables dicotòmiques (a partir d'una selecció d'indicadors) i es verifiquen a partir de l'autoavaluació des dels centres mitjançant un qüestionari senzill de resposta SÍ/NO. El qüestionari està basat en el Decret 1042018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià juntament amb la *Guía para asegurar la inclusión y la equidad en la educación* (Unesco, 2017).

➤ Graella 10

10.1. Resultats dels indicadors d'inclusió per centre

Mitjana del nombre de respostes afirmatives com a mitjana a cadascun dels ítems considerats a l'enquesta.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

Eix	Indicador	SI	NO
1. Projecte Educatiu Centre Escolar	1.1. El Centre compta amb un Pla d'Atenció a la Diversitat e Inclusió Educativa (PADIE)		
2. Identificació i eliminació de barreres a la inclusió	2.1. S'estableixen tutories personalitzades o compartides amb el grup i famílies per a previndre conductes violentes, xenòfobes o sexistes en l'alumnat.		
	2.2. Hi ha plans de millora arquitectònica per a permetre l'accés a persones amb mobilitat reduïda.		
3. Mobilització de recursos	3.1. El Centre ofereix acompanyament a les famílies per a la sol·licitud de beques i ajudes.		
4. Compromís amb la cultura i valors inclusius	4.1. A l'últim any s'han posat en marxa programes i/o activitats de sensibilització i informació sobre els valors i continguts de l'educació inclusiva dirigit al professorat.		
	4.2. Existeix i és vigent el Pla d'Igualtat i Convivència (PIC).		
	4.3. Existeix i és vigent un Protocol d'Acollida al Alumnat d'Incorporació Tardana.		
	4.4. Existeix i és vigent un Protocol d'acompanyament a la identitat i expressió de gènere.		
5. Currículum inclusiu	5.1. Existeixen Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS)		
	5.2. Existeix i és vigent el Programa de millora de l'aprenentatge i el rendiment (PMAR).		
	5.3. Existeix i és vigent el Programa de reforç per al quart curs de l'Educació Secundària Obligatoria (PR4).		
	5.4. Existeix i és vigent el Programa d'aula compartida (PAC) per a l'alumnat en risc d'exclusió social		
6. Orientació educativa, psicopedagògica i professional	6.1. Es conta en el centre amb plans d'actuació personalitzats (PAPs) segons la identificació de les necessitats específiques detectades pels serveis d'orientació		
7. Participació	7.1 S'estableixen procediments de millora de comunicació entre la família i el centre.		

11. PARTICIPACIÓ

En aquest apartat ens centrem en el nivell de participació de les famílies en l'activitat diària del centre educatiu, més en concret en els seus òrgans de decisió.

11.1. Distribució percentual de cadascun dels estaments que formen la comunitat educativa al cens electoral en les darreres eleccions a Consell Escolar

Percentatge de cadascun dels estaments respecte el total del cens.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

11.2. Grau de participació dels diferents estaments de la comunitat educativa en les darreres eleccions a Consell Escolar

Percentatge dels vots emesos respecte el total de persones censades per cadascun dels estaments que conformen la comunitat educativa.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

11.3. Taxa de participació al Consell escolar de centre per sexe i lloc de naixement.

Percentatge de membres al Consell escolar segons sexe i lloc de naixement respecte el total de membres del consell.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana

➤ Graella 11a.

11.4. Taxa de participació al Consell escolar municipal per sexe i lloc de naixement.

Percentatge de membres al Consell escolar municipal segons sexe i lloc de naixement respecte el total de membres del consell.

Font: Informació de l'ajuntament.

11.5. Grau de participació en l'AMPA/AFA dels centres

Relació entre el nombre de socis/es (amb quota efectiva) i nombre de famílies censades per centre.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

11.6. Taxa de participació com a membre de la junta de l'AMPA/AFA del centre, segons sexe i lloc de naixement

Distribució percentual dels membres de la junta de l'AMPA/AFA segons sexe i lloc de naixement.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

11.7. Participació en les activitats formatives promogudes per l'AMPA/AFA del centre

Les Confederacions d'AMPA/AFA promouen activitats formatives (xerrades sobre assumptes d'interés per a la comunitat educativa, etc.) Cal considerar tant la quantitat d'activitats com la participació en les mateixes. S'hi pot fer servir un indicador compost (que anomenarem "p", a l'estil de l'indicador h), que considere tant el nombre d'activitats com la participació (podem considerar un llindar de 10 persones). Si es fa 1 activitat i hi participen 11 persones o més, $p=1$. Si es fan 2 activitats i en cadascuna participen 12 persones o més: $p=2$; si es fan 3 activitats i participen 13 o més persones en cadascuna, $p=3$, i així successivament.

➤ Graella 11b.

12. FORMACIÓ DEL PROFESSORAT

Els següents indicadors pretenen assolir una idea acurada del nivell de formació permanent del professorat en els diferents centres educatius valencians. Una formació que creiem important mesura per sexe-gènere i origen.

12.1. Proporció de professorat que participa en formació docent per sexe i lloc de naixement.

Percentatge de mestres que han participat en almenys un curs de formació continua en durant el curs anterior a l'analitzat segons sexe del docent per cada cicle educatiu.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

12.2. Projectes d'innovació educativa implementats als centres per sexe de la persona que el coordina

Projectes d'innovació educativa implementats als centres segons nivell educatiu.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

➤ Graella 12.

13. EDUCACIÓ NO REGLADA

Una gran part de les desigualtats educatives continuen legitimant-se i reproduint-se als espais d'educació no reglada. A l'OIE considerem que s'han de visibilitzar alguns d'aquests eixos de desigualtat.

13.1. Grau d'utilització del menjador del centre

Percentatge del nombre de comensals al menjador del centre durant el mes de febrer del curs actual respecte el total d'alumnat matriculat.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

13.2. Grau d'extensió de l'ajut públic per al servei de menjador

Percentatge del nombre de comensals al menjador del centre durant el mes de febrer amb beca del curs actual respecte el total de comensals.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

➤ Graella 13a

13.3. Grau d'assistència als tallers educatius ofertats durant el mes de febrer del curs actual

Percentatge del nombre de participants en els tallers educatius del centre durant el mes de febrer del curs actual respecte el total d'alumnat matriculat.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

13.4. Grau d'assistència als tallers educatius ofertats durant el mes de febrer del curs actual segons sexe i lloc de naixement per cicle educatiu.

Percentatge del nombre de participants segons sexe, lloc de naixement i cicle educatiu en els tallers educatius del centre durant el mes de febrer del curs actual respecte el total d'alumnat participant.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

➤ Graella 13b

13.5. Grau de participació a les activitats extraescolars oferta des durant el mes de febrer del curs actual per horari

Percentatge del nombre d'alumnes participants en cadascuna de les activitats extraescolars oferides pel centre respecte el total d'alumnat matriculat.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

13.6. Nombre d'assistents a les activitats extraescolars oferides durant el mes de febrer del curs actual per sexe, lloc de naixement i cicle educatiu

Percentatge del nombre de participants segons sexe, lloc de naixement i cicle educatiu en les diferents activitats extraescolars oferides al centre educatiu del centre respecte el total d'alumnat participant.

Font: Informació dels centres-Generalitat Valenciana.

➤ Graella 13c